

Oradea mare, duminica 2 14 august.

Nr. 57.

ANUL XVII — 1881.

H o r a ț.

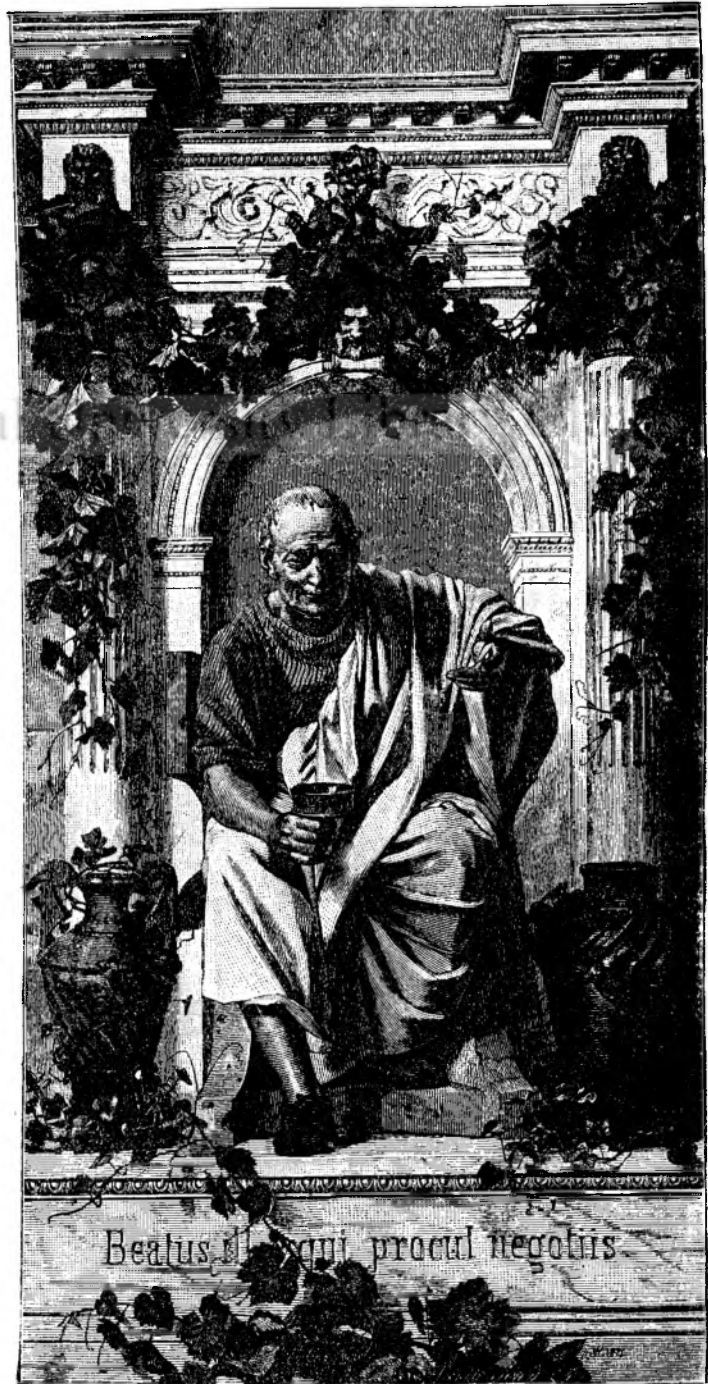
Ietă încă un nume celebru, care ne reîmprăspetă suvenirii dulci ale tineretelor, mominte placute, petrecute în partea cea mai fragedă a vieții omenesci, în timpul studiilor, când omul fără a reflecta la seriozitatea vieții sociale, și la obstacolele ce le va întâmpina până la ajungerea scopului ce și-l pune de ținta vieții sale, trăiesc îndestulit și mulțămît, necunoscând altă nenorocire, decât neplăcerile ce le-ar pute avea — în școlă.

În nrul 55 al „Familiei” s'a publicat portretul lui Ovid, ca a unui „cunoscut vechiu, pe carele îl salută fie-care cu bucuria”, de și „de multe ori ne causă chiar și neplăceri”.

E bine, ietă portretul unui alt bărbat, poet clasic nu mai puțin cunoscut, care în tinerețe ne causă și el neplăceri, și totuși cred că va fi salutată prin cetitorii noștri cu aceeași bucurie.

Acest bărbat, acest poet, este Horaț, carele nascut din părinți libertini la a. 65 a. Chr. în Venusia Apuliei a fost trimis prin părintele seu la Roma în școlă renumitului gramatist Orbiliu. La an. 45 a mers în Atena pentru a studia filosofia și retorica, ieră după uciderea lui Caesar, însuflețit și el pentru salvarea republicei ce se apropiă decădiței, a intrat în armata lui Brut, luând parte în bătăliile din Asia și Macedonia și în lupta pentru republicani atât de pernicioasă dela Filipi (42), de unde s'a mântuit cu fuga. Reintors la Roma și-a câștigat un post de scriitor la questori, carele înse, precum singur marturisește, parte din cauza sêraciei, parte din impulsul chiamării ce simțea că are, l'a parasit curând pentru a se dedica poesiei, care o a și cultivat până la mórtea sa întrevenită la anul 8 a. Chr. pe o mică posesiune rurală în Sabin, ce o poședea din munificența lui Maecenas.

Operele lui cari i-au făcut numele nemuritor, se pot împărți în patru clase: a) „Odele” în patru cărți; b) „Epodele” în o carte; c) „Satirele” s'au cum le numește el „Cuvântările” (Sermones) în două cărți, și d) „Epistolele” în două cărți, de cari se ține și „arta poetică” care cuprinde mai multe regule ale poesiei dramatice.

H o r a ț.

În aceste opere și-a versat Horaț spiritul seu sublim, experiențele sale multilaterale și judecata sa matură, care se valorază mai virtos în Satire.

Limbajul neted, eleganța stilului, chiaritatea și asprimea caracterisării, și spiritul ager de care sunt pertruse scrierile lui Horaț, au făcut ca operele lui se devină una din cele mai placute lecture nu numai pentru vechime, ci chiar și pentru timpul mai nou.

Și cine nu cunoște ore sentințele lui Horaț pline de cea mai adâncă înțelepciune și de consilii demne de însuflețire!

Câte neplăceri, câte rele s'ar pute încungîră decât am ține pururea în vedere „aurea mediocritas“ alui Horaț, și decât ne-am aduce aminte de cuvintele lui:

Vis consilii expers mole ruit sua,
Vim temperatam Di quoque provehunt
In majus

Pentru aceea ne usăm de acesta ocaziune spre a îndemna cu osebire tinerimea noastră studioasă, ca propunându-li-se în școlă acest autor clasic, se nu trecă peste acela fără a fi însușit cuvintele lui preponderose și de mare folos practic pentru viața socială, ci să-și aducă aminte că: „Omne tulit punctum, qui miscuit utile dulci“.

S. R.

C u v ê n t a r e a

prin care dl V. Babesiu ca v.-presedinte al Societății pentru fond de teatru român national a deschis adunarea generale de est timp in Baia-mare, in diua de 7 aug. n. 1881.

Onorabilă Adunare,

Dómne și Domni!

Simțindu-me pré fericit, de a ve pute saluta aci în număr atât de frumos, cu permisiunea Dvóstre me voi încercá, a dá esplicațiune ideei și respective scopului pentru care ne-am adunat la acest loc de prin totă împrejurimea, ba unii chiar din mare îndepartare, a dá esplicațiune acelei idee și acelu scop și dintr'un punct de vedere mai înalt, aș pute dice, din punctul de vedere politic-național.

Dómne și Domni! Nefericirea genului omenesc, resp. a popórelor, de când istoria se ocupă de descrierea sorților lor, pururiá ni se înfașează ca rezultatul al întunerecului și nesciinței lor.

În tot decursul trecutului, precum și în presintele ce-l vedem cu ochii observăm, că popórele neculte, adevă cele din întunec, cele fără sciință și direcțiune, sânt tractate de comun de cei dela putere — mai mult ca o turmă necuvântatóriá, o turmă de vite, destinată și calificată numai de a purtá sarcine, iér nici de cât de a avé drepturile lor, folósele lor, bucuría lor în viața de stat.

Astfel de popóre n'au vóce și îndreptățire, ci numai suspine și vaieri. Ele în suspine și vaieri se nasc, viețuesc și per, și omenimea cel mult o lacrimă de compătimire póte sé verse pe morméntul lor; vr'un favor și ajutoriu nu li póte acordá.

Atari popóre sânt ca și cei nascuți orbi și chilavi; aud de lumina, progresul, fericirea altora, ci énsiși lipsiți sânt de aceste plăceri și bucurii ale vieții.

În contra acestui reu, acestui defect al popórelor numai un mijloc sigur, o medicină esiste: *lumina mintii*, prin cultura spiritului, prin deșteptarea lui, prin înavușirea lui cu cunoscințe și deprinderea lui în cugetare dreptă, în aprețuirea demnității sale, în luptă pentru drept și dreptate.

Nu este popor sub sóre, care devenit odată la acest stadiu de desvoltare — sé mai póta fi ținut în

jug și tractat ca dobitoc. Istoria și esperiența nu ni seiu spune vr'un tiran, cărui sé-i fie succes a ține împilat un popor luminat. D'aceea tiranii sânt pururiá înamici de mórte ai culturei poporului.

Acum vine vorba despre mijlócele de cultura, și mijlócele sânt — fără totă îndoiela — *școlă*. Dar școlă, din care și prin care se respândesce lumina, este și trebuie sé fie — după împrejurări și resp. recerínțele timpului de diferite categorii, școlă lungă și minușiosă pentru generațiunile fragede, școlă autoritativă séu sacrá pentru — cei ce cred în cuvéntul lui Dđeu, biserica cum o numim, școlă vieții séu esperienți reprezentate pe scenă, adevă *teatrul*.

Teatrul, în timpul mai nou, este școlă cea mai eficace; pentru că el pune în fața mulțimei, mult puțin cugetatórie, faptele ómenilor cu consecínțele lor, virtuțile realminte încoronate de laudă și folos, și vițiile urmarite de daună și rușine; astfel constringénd pe spectator a cugetá, a recunósce, a se convinge că — nu este faptă bună, înțeleptă, dréptă, care până în ultimele consecínțe sé nu producă bine pentru faptuitor séu următorii lui și umanitatea peste tot, precum d'altă parte că — nu este *fapta rea*, faptă netrebnică, care în cele din urmă sé nu-și resbune prin consecínțele și asupra faptuitorului și următorilor lui. Aci sé bagăm de semă bine, sé nu ne amagescă, precum de comun amagesc rezultatele momentane, inmediate. Căci astă pare a fi sórtea lucrurilor omenesci, că ele altfel apar în efectul lor inediat, de cât ce sânt în realitate. Este ca și veninul dulce, carele totuși omórá; pe când gustările amare dreg stomachul stricat și întaresc organismul slabit.

Îén cugetați-ve, ce efect — bună órá — ar face pe scenă asupra poporului reprezentarea genuină a istoriei Románilor, strabunilor noștri, o istoriá, decât carea mai instructivă, precum nici mai mareță n'au vėđut lumea. Óre când s'ar pune de pe scenă, în mod intuitiv genuin în vederea mulțimei, cum strabunii noștri, dintr'o mână de ómeni fără căpateiu, în scurt timp, prin virtuți și instituiuni stralucite se redicară la o gloriá și putere ne mai pomenită, ne mai ajunsă cândva de alt popor, cum dice, dela această gloriá și putere prin viții și prin desfrénare totală, și asuprirea și jafuirea altor popóre de tóte drepturile și tóte bunetățile pământesci, mereu mereu decăđură și deveniră obiect de bajocurá și de urá a lumii întrege, încetará din vieță și se prefacurá în alte popóre, supuse jugului altora, luptându-se mulți secolii până sé li succedá a se emancipá și a-și căștigá desinetatea! Noi, Románii lui Traian, parte mai mare și astăzi suferim de pecatele strabunilor noștri și — mult va trebui sé ni încordăm puterile spirituali și fizice până sé scapăm de blastemul retacirilor stramoșesci.

Aceste și altele asemeni însemnări ale istoriei, puse bine, puse viu înaintea ochilor mulțimei, nu este cugtabil ca mulțimea sé nu se petrunde de adevérul, că — faptele rele, netrebnicia ómenilor ca și a popórelor, mai curénd ori mai târđiu — produc pururiá cele mai funeste urmări, și nimicesc în loc sé edifice și întarescá. Astfel de învățatură este de neprețuibil folos pentru poporul nostru mai vėrtos, învėrtosindu-l în credința pentru un viitor mai bun, facéndu-l mai capabil d'a suferi necasurile presintelui și — ferindu-l de escesc și abusuri, pe el și pe urmașii sei, când odată el va fi stapánul sorții sale!

Dar pe lângă acest folos mai îndepartat, întreprinderea noastră ni ofere și un folos și o bucuriá inediată prin apropiarea ce o facem între noi, prin cunoscínțele ce legăm, încrederea ce o căștigăm, unitatea de idei și aspirațiuni ce realisăm, cari tóte ni ajutorá a continuá lupta pentru cultura și esistința națională.

Din aceste puncte de vedere rugându-ve să aplecați întru înțelegerea noastră, vi recomandăm caldurei, iubirii și spriginirii cauza noastră și declarăm adunarea generală de deschisă.

Adunarea din Baia-mare a Societății pentru fond de teatru român, A j u n u l.

Baia-mare, 6 august.

Țiua de mâne are să fie o zi memorabilă în anele culturii noastre naționale locale, căci mâne se va ține aici prima adunare a unei Societăți de cultură română, mâne se va deschide la noi adunarea generală a Societății pentru fond de teatru român.

Deja de mai multe săptămâni inteligența română d'acici face pregătirile cele mai mari, pentru ca adunarea aceasta să aiba succesul dorit de toți românii adeverați.

Aceste pregătiri ajunseră la culme în zilele trecute, în nemijlocita apropiere a adunării generale. Și când ni s'a anunțat, că reprezentanții comitetului central au să sosescă aci în mijlocul nostru, și că astfel ne aflăm în ajunul frumóselor sêrbări, inimile noastre palpitau de cea mai mare bucurie.

Numai decât se și luară măsuri, pentru primirea acelor reprezentanți, și se porni un șir de trăsuri cu inteligența română d'acici la marginea hotarului, unde se așteptă sosirea lor.

Acésta se întâmplă astăzi sêra la 7 ore. Comitetul central fu reprezentat prin vice-președintele seu dl Vincentiu Babeș și prin secretariul Iosif Vulcanu, cari erau însoțiți de dl George Pop proprietar mare în Selagiu și de alți bărbați ai noștri, în mai multe trăsuri.

Ajuns cortegiul la marginea hotarului, aici inteligența română din Baia-mare, prin graiul dlui protopop Stefan Biltiu, președinte al comitetului arangiator local, bineventă pe comitet și pe oșpeți sosiți, la care răspunde dl vice-președinte V. Babeș în niște termeni foarte călduroși și plini de bucurie, că și în aceste părți găsesce un zel național atât de viu.

Apoi toate trásurile, vr'o 20 la numer, se puseră ierăși în mișcare, și astfel se făcu intrarea în oraș, unde publicul românesc așteptă în piață înaintea ospetăriei nouă și frumóse, întimpinând cu vivate pe cei sosiți.

Sêra veniții deja, dimpreună cu cei din loc, se adunară la o cină de cunoștință în ospetărie, unde chorul compus din teologi de Gherla delectă pe cei de față până târziu.

Țiua prima.

— 7 august.

Mai întâiu asistarăm la serviciul divin oficiat de Rds. D. protopop Stefan Biltiu, asistat de doi diaconi, și executându-se cântările de câtră chorul teologilor din Gherla, cari la fine, după serviciul divin intonară imnul național: „Deșteptă-te, Române!“, care fu cântat de toți cei de față și stôrse lacrimi din ochii multora.

Încă înainte de acésta cântare se urcă în amvon, bravul profesor de limba și literatura română la gimnaziul din Satumare, dl dr. Vasilie Lucaciú, și rosti o scurtă cuvântare, prin care esplică momentuositatea acestei adunări și cerú ajutorul ceriului pentru toate lucrările de cultură ale aceleia.

Apoi toți, în numer foarte mare, încât sala nu fu de ajuns spre a ne cuprinde pe toți, ci o mare parte fu silită să rămână de după ușă, ne adunarăm în sala destinată pentru ședințele adunării, și aci se petrecură cele înșirate mai la vale în procesul verbal al primei șe-

dințe, observând că cuvântarea de deschidere a dlui Babeș precede acest raport.

La prânț oșpetii, fure invitați pe la diverse familii, ier sêra toți ne întrunirăm în pré frumósa livadă de lângă oraș, unde la sunetul muzicii petrecurăm o sêra frumósa.

Țiua a doua.

— 8 august.

Înainte de a se deschide ședința a doua, asistarăm la constituirea reuniunii învățătorilor gr. c. din comitatele Satumare și Ugocia, cari aparțin dieceselor Orade și Gherla.

Acésta se făcu sub presidiul Rds. D. George Marchiș, noul și zelosul archidiacon al părților Sătmărene, carele întâiu ținu o cuvântare foarte potrivită, apoi se cetiră și se votară statutele reuniunii, cari se vor subșterne guvernului spre întărire și apoi adunarea în care reuniunea se va constitui definitiv se va conchiemă la opidul Seini.

Amú vêcut cu bucurie, cum și învățătorii noștri din aceste părți pricep și voiesc să îndeplinescă sublimilor misiune, de cumva au conducatori buni.

Vice-președinte se alese dl protopop Stefan Biltiu și notar învățătorul I. Tencu.

Apoi ne întrunirăm în ședința a doua a adunării Societății pentru fond de teatru, care de astă-dată se ținu în sala cea mai mare din oraș, pe care magistratul o puse la dispozițiunea Societății.

Observ aice, că atât magistratul, cât și persóne singurate ne întimpinară cu cea mai afabilă ospitalitate, și că diuariul local „Nagybánya és Vidéke“ a salutată adunarea noastră în terminii cei mai călduroși, printr'un articol de fond.

Cele ce se petrecură în ședința II se află înregistrate în II proces verbal, publicat mai la vale. Aici adaugem numai, că interesarea cu care publicul a petrecut aceste ședințe, se manifestă până 'n fine, chiar și din partea frumósei cunune de dame, cari decorară ședința cu presința lor.

După încheierea adunării urmă un banchet frumos, unde veselie se manifestă prin conversațiuni, și entuziasmul prin toast. Cel d'ântăiu fu rostit de dl președinte al adunării V. Babeș, pentru familia domnitoare, dl advocat Nilvan a închinat pentru comitetul Societății și în special pentru reprezentanții sei V. Babeș și Iosif Vulcanu; Iosif Vulcanu a toastat pentru inteligența română din Baia-mare și părțile sale, dl Ioan Dragoș pentru redactorul foii locale unguresci, acesta pentru intențiunea salutariă a Societății, dl George Pap pentru orașenii magiari din Baia-mare, dl prot. Stefan Biltiu pentru familia Mocioniana; dl dr. Lucaciú propuse a se trámite dlui Ant. Mocioni următorea depeșă:

„Inteligența și poporul român întrunit la Baia-mare în adunarea Societății pentru fond de teatru „beneficiorum memor“ salută din inimă ilustra familie a Mocionescilor“.

Propunerea se primi.

Se mai rostiră și alte toasturi pentru: Babeș, Barit, Vulcanu, George Pap, și alții. În fine, tot în sunetele muzicii lui Nutiu din Șomcuta, banchetul se termină și ne scolarăm spre a ne pregati (căci erau și dame între noi) la concertul și balul care se va ține de sêra despre care inse voiu scrie mâne.

Cor. ord.

Procese verbale

I.

Adunarea generală a Societății pentru fond de teatru român ținută în Baia-mare la 7 august 1881.

Ședința primă.

I.

La 11 ore din zi v.-președintele Vinc. Babeș invitat de una comisiune de 4 ȳnși a deschis adunarea cu un discurs în carele a accentuat scopul conferinței și a îndegetat mijlăcele apte spre ajungerea scopului.

La discursul acesta, intrerupt și în fine primit cu multe și sincere aplause din partea inteligenței și a poporului presente, în numele românilor din comitat a respuns prof. dr. Lucaciu, exprimând cea mai caldă recunoștință pentru onărea și bunavoință, în ce ei a împartașit comitetul prezentându-se în jurul lor pentru ținerea acestei adunări generali.

II.

După această a urmat alegerea alor doi secretari ad hoc.

Ad II.

S'a ȳ ales de secretari dr. V. Lucaciu și dr. P. Dulfu.

III.

Conform ordinei de zi s'a propus alegerea unei comisiuni de cinci ȳnși, la care se vor înscrie acei onor. domni, cari vor dorii a devenii membrii Societății dând oferte în bani, sȳu în obligațiuni, conform statutelor, precum și pentru a primii tacsele dela membrii de pân' acum.

Ad III.

Comisiunea s'a ales în persoanele Ddlor : Stefan Biltiu, I. Drumariu, Fl. Cocianu, Mih. Lucaciu, V. Maniu.

IV.

Secretariul da cetire raportului comitetului despre lucrările acestuia dela ultimă adunare generale.

Ad IV.

Adunarea luă act cu recunoștință și la propunerea dlui Georgiu Pop comitetului ei se votăză mulțemită protocolariă pentru zelul dovedit în conducerea consciințosă a afacerilor Societății.

V.

Secretariul cetesce raportul cassarului G. Serb despre starea cassei și averea totale a Societății.

Ad V.

Spre revederea rațiunilor prezentate se alege una comisiune de 5 membrii în persoanele Ddlor G. Popu, G. Marchiș, I. Dragoș, A. Medanu și I. S. Selagianu.

VI.

Urmăză alegerea unei comisiuni de 5 membrii, la cari sȳ se arete propunerile, ce s'ar face spre inaintarea scopului Societății.

Ad VI.

Comisiunea s'a ales în persoanele Ddlor Sim. Stanu, Nic. Nilanu, G. Barburu, I. Popu, Vasiliu Toma.

VII.

În fine a urmat disertațiunea dlui I. Vulcanu studiu despre umorul popular român.

Ad VII.

Disertațiunea fu ascultată cu cel mai viu interes, și aplaudată din partea publicului ascultator.

La 12^{1/4} ședința s'a redicat anunciându-se cea viitoare pe mâne la 10 ore din zi.

Baia-mare 7/VIII 1881.

V. Babesiu
vice-președinte.

Dr. Vasiliu Lucaciu
secret. ad hoc.

Dr. Petru Dulfu
secret. ad hoc.

Proces verbal

II.

Adunarea generală a Societății pentru fond de teatru român ținuta în Baia-mare la 7 și 8 aug. 1881.

Ședința a două.

I.

Ședința deschidându-se la 10^{3/4} din zi, urmă cetirea protocolului ședinței precedente.

Ad I.

Nedificându-se procesul verbal a numitei ședințe, se declară verificat.

II.

Dl I. Dragoș, ca referente al comisiunii esmise spre revederea raportului cassarului prezentat în ședința precedentă, raportă despre activitatea acelei comisiuni, și constată, că socotelele cassarului sânt în ordine deplină; propune totu odată a se votă cassarului și comitetului întreg mulțămită protocolară.

Ad II.

De raportul referentului se iă act și se votăză mulțămite cu aprobarea unanimă din partea adunării. Raportul se alătură acestui proces verbal sub '/.

III.

Comisiunea mai sus amintită propune tot odată, că, pentru sporirea averei Societății, comitetul în viitor în loc de a elocă banii numai în acțiuni de stat, se dee și împrumuturi pe ipotecă ce acopere împatrat capitalul elocat, care se nu potă fi mai mult de 300 fl. val. a.

Ad III.

Comitetul se avisăză a urmă și în viitor numai calea de până acumă în manipularea banilor Societății.

IV.

Dl Fl. Cocianu, referintele comisiunii pentru înscriere de membri și primire de taxe raportăză, că a ȳ încurs 538 fl. 50 cr.

Ad IV.

Se iă act, și raportul se alătură sub '//.

V.

Președintele dă spre cetire unei telegrame sosita în decursul ședinței dela inteligința română dela scaldelile Sân-Georgiului, în care inteligința numită salută acăsta adunare generală și i oftăză succes strălucit.

Ad V.

Se ia act, între aplausele adunării.

VI.

Președintele aduce la cunoștința adunării generale cererea dlui P. Dreghicu din Deva, d'a i se acordă un termen de 20 ani pentru plătirea datoriei sale în rate anuale.

Ad VI.

Adunarea generală face dlui P. Dreghicu concesiunea de a-și solvi datoria de 100 fl., dimpreuna cu interesurile restante, și spesie procesului, pe lângă garanță deplină, în restimp de 5 ani.

VII.

Urmăză defigerea locului adunării viitoare.

Ad VII.

Se decide ca adunarea generală viitoare sȳ se țină în Sigetul Marmației.

Pentru verificarea procesului verbal al ședinței de ađi

Ad VIII.

Se alege o comisiune de 3 ȳnși din per-

sónele dlor Stefan Biltiu, Victor Maniu și I. Drumariu.

IX.

Președintele propune, că o comisiune alésă din sinul adunării se esprime magistratului orașenesc în numele Societății mulțămită cea mai caldörösă pentru ospitalitatea aretată cu ocasiunea acésta față de membrii coadunați la adunarea generală a Societății pentru fond de teatru român.

Ad IX.

Propunerea se primesce cu unanimitate, și comisiunea proiectată se alege în persónele dlor I. Dragoș și dr. V. Lucaciú.

X.

În fine redicându-se dl Stefan Biltiu, rostesc un discurs binesimțit de mulțămită comitetului și tuturor óspeților sei, pentru conducerea acurată a afacerilor, și pentru partinirea caldörösă a intereselor Societății.

Ad X.

Președintele respundënd în termini caldurosí, și mulțámind inteliginței române din aceste părți pentru zelul și spriginul desvoltat, la 12³/₄ închide adunarea.

Baia-mare 8 aug. 1881.

V. Babesiu

președinte.

Stefan Biltiu

Ioan Drumariu

Victor Maniu

membrii verificatori.

Dr. Vasiliu Lucaciú

secretar ad hoc.

Dr. Petru Dulfu

secr. ad hoc.

Socotelele cassariului

pentru fond de teatru român continend perceptele și erogatiunile dela 1 octobree 1880 pâna în 3 august 1881, adeca dela adunarea generala din Sibiiu pâna la adunarea generala din Baia mare.

Percepte.

	bani gatá	papire
	fl. cr.	fl. cr.
Cu încheierea socotelelor la 11/10 1880 pentru adunarea generală din Sibiiu s'a aretat starea cassei . . .	321 11	16170 7
23/10. Partenie Cosma trãmite venitul balului dat la Sibiiu în folosul fondului teatral	58 50	
8/11. Magn. D. V. Babeș trãmite cu lista membrilor înscriși la Societatea pentru teatru român la Sibiiu 17 și 18 oct. 1880 din suma subscrisă cu 800 fl. — 700 fl. v. a. și anume:		
a) bani gatá dela Esc. Sa dl metrop. Miron Romanul	100 —	
b) papire dela Rds. D. Nic. Frateș protosinzel și		
c) papire dela Rds. D. dr. Ilarion Pușcariu protosinzel câte 50—50 fl. la olaltă 100 fl. v. a. în obligațiune de stat nr. 139651 din 1868 cu cupónele dela 1 april 1881	100 —	
d) dela dl C. Stezariu capitan în pens. Sibiiu una		

	bani gatá	papire
	fl. cr.	fl. cr.
acțiune „Transilvania“ nr. 592 cu cupóne 1 febr. 1881		100 —
e) dela dl Grig. Mateiu comerciante Sibiiu una acțiune „Transilvania“ nr. 1903 cu cupóne 1 august 1882.		100 —
f) dela dl dr. Dim. Racuciu Sibiiu oblig. de stat nr. 53251 din 1868 cu talonul din 1 jul. 1880 . . .		50 —
g) dela Rds. D. Nicolau Popea vicar archiep. Sibiiu una acțiune „Albina“ 2369 cu cupóne dela 1 julie 1881		100 —
h) dela dl Em. B. Stănescu avocat Arad	50 —	
i) dela Rds. D. Ioan Antonelli canonic Blaș	5 —	
j) dela Rds. D. I. Russu protopop Sibiiu	5 —	
k) dela Rds. D. I. Hania direct. sem. Sibiiu	5 —	
l) dela dl Ioan Romanu avocat Făgăraș	5 —	
m) dela dl Ioan Popescu profesor Sibiiu	5 —	
n) dela dl Simeon Popescu profesor Sibiiu	5 —	
o) dela dl Samuil Pop adv. Orascia	5 —	
p) dela dl Visarion Romanu direct. „Albina“ Sibiiu	5 —	
q) dela dl Cor. Brediceanu adv. Lugos	5 —	
r) dela dl dr. I. Moga medic Sibiiu	5 —	
s) dela dl Nicol. Maieru profes. Sibiiu	5 —	
t) dela dl N. Petra-Petrescu cassar „Albina“ Sibiiu	5 —	
u) dela dl Part. Cosma adv. Sibiiu	5 —	
v) dela dl Nicol. Zigre adv. Oradea-mare	5 —	
w) dela dl Elia Măcelariu cons. în pens. Sibiiu	5 —	
x) dela dl Petru Petrovičiu actuar metr. Sibiiu	5 —	
y) dela dl Iacob Bologna cons. aul. în pens. Sibiiu	5 —	
z) dela dl dr. Danil P. Barcianu prof. Sibiiu	5 —	
aa) dela dl Aurel Mureșanu redactor Brașov	5 —	
bb) dela dl Nic. Cristea redactor Sibiiu	5 —	
Posițiunile de sub h—bb) fac la olaltă	150 —	
depuși la „Albina“ cu libelul de sub nr. 2017/III		150 —
1/12. dl adv. Mih. Bontescu trãmite în numele dlui G. Danila primar în Hunedóra à conto oblig. sale cu 100 fl. v. a. cu asta ocașiune		30 —

	bani găță		papire			bani găță		papire	
	fl.	cr.	fl.	cr.		fl.	cr.	fl.	cr.
12/10. Dela dl Geras. Rațiu concip. minist. Budapesta taxa de membru pe anul 1879—1880	5	—			până 1 febr. 1885, prin ce acest debit este total achitat			100	—
24/1 1881. George Danila primar în Hunedóra à conto 100 fl.	20	—			b) Angelo Coterla din Ciclova româna în debitul seu de 100 fl. în capital à conto	40	—		
25/1. Dela institutul „Albina” pentru Dd. Alesandru, Antoniu și Eugeniu Mocioni 74 acțiuni a instit. „Albina”, și adecă nr. 71—100, 1520—1524, 1531 și 1532, în fine nr. 164—200 cu cupónele dela 1880, à 100 fl., în valóre de			7400	—	c) Iosif Orbonaș din Szászváros în debitul seu de 100 fl. în capital à conto	20	—		
20/2. Dela dl adv. Stef. Ioanovicu pentru :					d) Marcu Moldovan not. com. în Petrilla în debitul seu de 100 fl. în capital și accesorie rata ultimă, prin ce acest debit este total achitat	22	—		
a) Iosif Orbonaș din Szászváros în debitul seu de 100 fl. în capital à conto	20	—			e) George Moldovanu not. com. în Boița, ca aplanarea debitului seu de 100 fl. în capital și accesorie	104	—		
b) Vas. Pop canonic în Gherla în debitul seu de 100 fl în capital, rata ultimă	20	—			f) Isايا Moldovanu neguțator în Deva à conto debitului seu de 100 fl. în capital	50	—	236	—
c) Marco Moldovanu not. tar comunal în Petrilla în debitul seu de 100 fl. în capital à conto	42	—			25/7. Pentru cupónele următóre și anume :				
d) Isايا Moldovanu neguțator în Deva în debitul seu de 100 fl. în capital rata primă	10	—	92	—	a) pentru 19 darabe a obligațiunilor rurale à fl. 2 ¹ / ₂	46	38		
17/3. Prin dl advoc. George Secula din Deva pentru dl Căclan tot din Deva, pe basa conclusului adunării generale ținute în Sibiiu la 18 oct. 1880 nr. X, à conto datoriei de 200 fl.	100	—			b) pentru 18 darabe à fl. 1 ¹ / ₄	21	97		
25/4. Pavel Fiscea înveț. în Ciclova româna à conto datoriei sale a tramis	13	—			c) pentru 4 darabe a obligațiunilor desdaunarea decimei	9	30	77	65
7/7. George Danila primar în Hunedóra tramite în înțelesul epistólei de dco 1 dec. 1880 (vide percepte postul 3) rata a III-a à conto debitului seu de 100 fl.	25	—			25/7. Pentru cupónele următóre, și anume :				
Iosif Vulcanu tramite în numele dlui George Boeriu, supralocotenente din Vad taxa sa de membru fundator, adecă : depune în folosul fondului de teatru una acțiune „Transilvania” nr. 593 folio 72, cupónele dela 1 august 1881 până 1 febr. 1885.	100	—			a) 2 darabe a acțiunilor „Alfoldi vasut” à 5 fl.	10	—		
27/7. Dl adv. Stefan Ioanovicu, depune pentru :					b) 1 darab a acțiunii „Keleti vasut” à 7 fl. 50	7	50		
a) Ioan Florianu, președinte la tribunalul din Székely-Udvarhely în debitul seu de 100 fl. și accesorie, una acțiune „Transilvania” à 100 fl. nr. 1902 fol. 451/II, dimpreună cu cupónele dela 1 aug. 1880					c) 4 darabe a acțiunilor „împrumutul Tisei” à 2 fl.	8	—		
					d) 1 darab a rentei d'aur	3	51	29	1
					Pentru următórele cupóne, și anume :				
					a) 2 darabe „rente” à 2 fl. 10 cr.	4	20		
					b) 2 darabe de sortituri din 1860 ¹ / ₅ à 2 fl.	4	—		
					c) 1 darab a acțiunii drumului de fer transilvanian — cu detragerea percentelui de 7 cr.	2	40		
					d) 1 darab a drumului de fer transilvanian prioritate	5	—	15	60
					3/8. Cametele după capitalul depus la „Albina” :				
					a) sub libelul nr. 1568, în care libel a fost depuși în capital 8874 fl. 96 cr., mai departe 140 fl., și cametele capitalisate din 1 iuliu 1879 până 30 iuniu 1880 ; adecă : cametele după capitalul de 9418 fl.				

	bani	gată	papire
	fl.	cr.	fl. cr.
41 cr. fac dela 1 julie 1880 până 30 iunie 1881			525 12
b) sub libelul nr. 2017 a fost depus 150 fl., cametele acestui capital până 30 iunie 1881 fac . . .			5 20
c) sub libelul nr. 1719 e depus			13 85
Interesele după banii încuși la cassariu până la febr. în suma de 500 fl., socoțite cu 5% până 1 aug. 1881	12	50	
3/8. 5 documente de hipoteca à 120 fl. dela „Magyar földhitel intézet” cu nr.ii 2730, 3492, 3592, 3997 și 3998 cu cupónele din 1 sept. 1881 în suma de . . .	600	—	
Suma :	1135	37 25	514 24

Erogate.

3/8. 10. Recompensă secretariului Societății, dlui Iosif Vulcanu, solvită în bani gată pentru spesele de călătorie la adunarea generală ținută la Sibiuu 17 și 18 oct. 1880	100	—	
3/8. Pentru 5 documente de hipoteca dela „Magyar földhitel intézet” cu nr.ii 2730, 3492, 3592, 3997 și 3998 cu cupónele din 1 sept. 1881 în suma de . . .	720	75	
3/8. Spesele cassarului obvenite în decursul anului, pentru porto, epistole, telegrame, papire etc. . . .	7	50	
Suma :	828	25	
Percepte :	1135	37 25	514 24
Detragând eroğațiunile cu	828	25	
Remân :	307	12	

Prin urmare constă averea fondului în bani gată și papire la olaltă până în ziua de astăzi: 25,821 fl. 36 cr., adică douăzeci și cinci de mii opt sute douăzeci și un florin și 36 cr.

Budapesta 3 august 1881.

V. Babesiu
vice-președinte.

George Serb
cassariu.

Suveniri și notițe de călătorie.

(În Transilvania, România și Dobrogea.)

(Urmare.)

Mersesem aci dela lyceul (gimn.) săsesc (luteran) în Bistrița, unde studiasem dela 1860 și unde noi Români începurăm a fi reu văduți, reu tractați și persecutați. Eră chiar în acea vreme de aur când și Români începură a se bucura de drepturi naționale, aveau deputați la dieta din Sibiuu. Cu un cuvânt eră un spirit general bun în carturarimea și în poporul român. Acest spirit străbătuse și între tinerii români a acestui institut ca dela toate instituturile din patrie. Prin clase mai superioare se disputau școlarii cu profesorii din istoria patriei. Un amic al meu merse odată cu istoria lui P. Maioru în școlă și cu acesta a mână dovedi pro-

fesorului, cumcă istoria lui Teutsch conține aserțiuni neadeverate, neintemeiate în cât privesce pe Români.

Cântăm în școlă: „Deștepta-te române” și alte melodii naționale. Odată (eră la 1861) ni-am făcut cu toții cocărđi românesce, pentru că și colegii noștri încă purtau de ale lor. Inse numai ne-am tređit cumcă profesorul de clase ne confiscă toate cocărđile, nu inse și la Sași. Ni s'a dis, gimnasiul este Săsesc. Ce eră de făcut? Ni-am făcut alte cocărđi? Inse când intram în școlă, le luăm jos și după școlă ieră le punem la pělărie.

În Blaș se înțelege am aflat alt spirit, altă vieță. Prelegerile numai în limba română, conversațiile în școlă și afară numai românesce, toate aceste au făcut asupra mea, carele venisei dela străini, o impresiune ce nu voui uită nici odată. 3/15 maiu eră pe acele vremi o rară și măreță serbătore scolastică și națională. Nu voui uită nici odată la ce entusiasm m'a transformat cea d'ântăi serbătorire ce am văđut în Blaș, în primăvera anului 1864. Sera luminație, serenadă cu conduct de torțe, musică, chor, vorbiri însuflețitoare la director, la mitropolitul Șuluț, transparente în ferestile museului. În ziua de 15 maiu, missă în mănăstire, missă și vorbiri în câmpul libertății. Nu voui uită nici odată de frumoșa, elocința și entusiasmatica vorbire a fostului meu profesor Ion Silviu Stoianu, carele nu mult după aceea a repausat. Vorbirea lui inse a remas un lung timp în tradițiunea studinților. Pagubă, căci după cât știu eu, nu s'a publicat acea frumoșa și românescă cuvântare.

Dar câte momente fericite, frumoșe și înalțătore de inimă și de minte nu am petrecut! A le descrie toate trebui să trec marginele acestei scrieri, ma aș abusa pré mult de paciința on. cetitor. Dar toate aceste le las pentru alte vremi. . . Acum me marginesc a face marturisirea cumcă Blașul este pentru mine un loc sacru, un loc față de care nu pot să nutresc decât cea mai profundă pietate, o stimă și un respect nemărginit. Aci am învățat eu a cunoșce mai întăiu istoria poporului românesc, aici m'am laptat mai întăiu cu adeverate simțiminte românesce, aici am învățat a cunoșce și veneră umbrele marilor martiri ai Românismului; aici am învățat a iubi nēm̄ul meu, ai cunoșce trecutul și aspirațiunile lui.

Este micuț Blașul după poporațiune, dară este mare după lumina ce o respândeșce. În Blaș se află un seminar archidiececan, carele după cât sūm informat, este mai bine organizat ca cel din Gherla, cu toate aceste după a mea părere ar trebui și aici unele reforme, cari sper cumcă cu vreme toate se vor face. În Blaș se află un gimnasiu (liceu) de 8 clase, o preparandie, o școlă primară (normala) și o școlă de fetițe. Aci este reședința mitropolitului gr. c. cu un capitul din vre-o 9 canonici, între cari foarte mulți sūnt ómeni erudiți și distinși prin fapte frumoșe din trecut, precum este marele filolog și nestor al literaturii române Tim. Cipariu, stimatul meu profesor I. M. Moldovanu, un bărbat ineztrat cu cele mai frumoșe virtuți. Mai amintesc pe Vlasa Cicudi, dr. Rațiu, Vestemian, Antonelli, Mamfi, ș. a., tot bărbați stimați și iubiți de Români.

Tot aci se află reședința administratorelui politic, și a judecatoriei de cerc. Blașul este un loc plăcut și avantajos atāt prin poziția sa, cât și prin impregiurarea, căci se află în drumul calei ferate, pagubă căci locuitorii lui și în specie burgesia nu desvóltă o activitate și o sirguință mai intensivă, căci atunci de buna sēmă ar înaintă, și pagubă căci s'au încuibat și în acest cuib românesc atăta ovrei.

Dar sē revin la firul meu.

Dr. A. P. Alexi.

(Va urmă.)

Calindarul săptămânei.

Ziua sept.	Numele sântilor și serbatorile.		Sorele resare	Sorele apune
	st. v.	st. n.		
Dumineca	2 14	Aduc Moast. S. Stef.	4 52	7 8
Luni	3 15	Cuv. Par. Isachie.	4 53	7 7
Marti	4 16	SS. 7 Coc. d. Efes.	4 55	7 5
Mercuri	5 17	Muc. Eusignie.	5 57	7 3
Joi	6 18	(†) Schimb. la fatia.	5 59	7 1
Vineri	7 19	Cuv. Muc. Dometie.	5 1	6 59
Sâmbeta	8 20	S. Muc. Emilian.	5 2	6 58

Literatura și arte.

Fragment din istoria civilizațiunii Românilor. Dl Andrei Vizanti, profesor la universitatea din Iași, a scos de sub tipar o lucrare interesantă a dsale, care poartă titlul: „Veniamin Costachi, mitropolit Moldovei și Sucevei. Epoca, viața și operele sale. 1768—1846“. Actuala scriere este un memoriu cetit cu ocaziunea solenității deschiderii cursurilor dela universitatea din Iași pe anul școlar 1880—81, sporit cu mai multe explicațiuni și anecse. Epoca ce tratează această scriere și activitatea mitropolitului Veniamin Costachi reclamă interesarea cea mai mare din partea cetitorului față de această lucrare, care e compusă cu multă diligența. Prețul unui exemplar este 4 lei noi, și se află de vânzare la autorul din Iași.

O nouă poesie a dlui Alecsandri: „Darul lui Peneș Vitězul“ s'a tradus în limba ungerescă. Traducerea a apărut în ziarul din Arad: „Arad és Videke“. Traducătorul anonim se poate felicita, căci a tradus poesia bine.

Dl Ioan Tuducescu învățător în Lipova publică invitare de prenumerațiune la a II edițiune a manualelor sale didactice: „Limba românească, Geografia, partea I și Geografia partea II, cari vor apăre în luna lui septembrie și constau 5 exemplare 1 fl. Totodată deschide prenumerațiune și la „Micul gratulant“, carele cuprinde felicitare corespunzătoare, orațiuni și gratulațiuni. Cinci exemplare 1 fl.

Dl Iosif Popu, jude regese în Brașov, a scos de sub tipar acolo o nouă lucrare juridică a dsale, și anume: „Legea comunală sevă articii de lege XVIII: 1871 și V: 1876, explicați de dsa cu cunoscuta-i petrunde și cunoștință de cauza, de care a dat atâte probe. Prețul 1 fl., la Römer & Kammer în Brașov.

Istoria critică a Românilor. Sub acest titlu a apărut la București volumul I al unei opere de mare importanță, scrisă de dl Dumitru Chebapei, dr. în drept, despre care „Binele Public“ scrie, că de și încă tiner, dar debută pe arena literaturii noastre istorice într'un mod demn și foarte serios, e dr. dela facultatea din Gand, avocat excelent, plin de erudițiune și promite mult atât baroului, cât și literaturii noastre.

Despre muzica națională cetim în „Românul“ un articol interesant, în care se constată cu durere, că pre puțin artiști se mai ocupă d'a compune și desvolta muzica națională. Muzica străina a făcut invazie în teatrele, grădinile și salónele noastre, încât în ele nu mai auzim cânturi naționale. Să facem dar ca muzica națională să-și reocupe locul cuvenit, căci ea este o trăsura caracteristică a naționalității, o putere magica, din care se inspiră inima poporului. Tinerimea să indemne orchestrele din locurile publice să cânte și câte un cânt național. Academia și guvernul român să decerne premie celor mai bune compozițiuni de muzică națională.

Biserica și școala.

Dieceasa Orăzii-mari. Rmul D. Georgiu Juhász până acum protopop-paroc în Supurul-inferior s'a numit protopop-paroc în Macou. — On. D. Iosif Flóre până aci adm. intermal în Cheniz s'a numit administ. parochial în Giulița. — D. Georgiu Costin fost cantor-învățator în Pociel, s'a numit învățător de'clasa 1 și 2 la școala normală gr. c. din Oradea-mare. — D. Petru Cardoș învățător în Leta-mare s'a trimis prin reuniunea învățătorilor gr. c. din districtul protopopesc de Leta-mare la Budapesta, pentru ca să participe ca deputat al acelei Reuniuni la adunarea generală a învățătorilor din 12 septembrie a. c.

Societati și institute.

Reuniunea femeilor române din Sibiu. Comitetul reuniunii s'a constituit la 30 iulie, alegându-și presidentă pe dna Măria Cosma, vice-presidentă dna Ioana Bădila, cassar pe dl dr. Aurelie Brote, secretar de dl Visarion Romanu.

La Bocșa-montană în 15/27 iulie comitetul reuniunii învățătorilor români din diecesa Caransebeșului țină ședință ordinară, în care s'a u desbătut și pregătit obiectele viitoare adunări generale. Președintele acestei reuniuni e dl Stefan Antonescu, notarul dl Ioan Marcu.

Societatea „Andrei Șaguna“ a tinerimei clericale și pedagogice din Sibiu a ținut în anul școlar expirat 25 ședințe și o ședință publică, în memoria marelui Andrei; biblioteca are 1088 opuri în 1557 volume; cassa 116 fl. 87 cr.; numărul membrilor Societății a fost 58 ordinari și 3 ajutatori. Comitetul Societății a fost compus astfel: președinte dl profesor Simeon Popescu, vice-președinte Nicolau Borza, bibliotecar Sebastian Olariu, cassar Teodor Herman, notar Alesandru Dogar, Nicolae Neamț și redactorul „Musei“ foia Societății Romul Furduiu, membri în comitet. Ioan Niculescu, Ioan Candea, Ioan Micu, Vasile Bologa, Valeriu Verzea, S. P. Bărceanu și Alesandru Patachi.

Societatea „Alexi-Sincaiană“ a clericilor din Gherla în ultimii doi ani școlari expirați a ținut 45 ședințe ordinare și 6 estraordinare, în cari membri au cetit 142 lucrări; numărul membrilor ordinari în anul trecut a fost 52; în acesta 51; biblioteca constă din 665 opere; diuare i-au venit 13, dintre cari 9 gratuite, 4 abonate; averea Societății în bani: 1188 fl. 64 cr., din care în obligațiuni 951 fl. 86 cr., suma disponibilă e 236 fl. 78 cr. Comitetul s'a constituit pentru anul viitor astfel, în presința canonicului și rectorului Rds. D. Demetriu Coroianu și a conducătorului dl profesor Atanasiu Demianu: președinte Stefan Cucu, notar al corespunzătorilor I. N. Macaveiu, notar al ședințelor Ioan Sonea, cassariu Basiliu Nechiți, bibliotecar Petru Chereștes, controlor Ioan Popu, arhivar Georgiu Isaiu.

Feliurite.

Ce este femeia? Un scriitor din Paris, carele a călătorit mult în orient, a descris ce sörte au femeile acolo. Astfel turca e prinsonieră, albanesa sclavă, sërba servitoare, bulgara soție, greca domnitore. Și adauge, la franceși femeia e adevărată muiere.

Cum se pot reci bënturlele véra fără ghiată. Invelesce sticla ce voiesci a reci cu un șervet ud at cu apă și pune-o în curent de aer, mai udând din când în când șervetul. Evaporațiunea apei produce o recelă mare ce nu se poate obține aședând sticlele în apă rece.

Proprietar, redactor respunzător și editor:

IOSIF VULCANU.